

denne Ophævelse nærer jeg nu de samme Betæneligheder, som jeg fremsatte i Fjor. Jeg kan fremdeles ikke fatte, med hvilken Berettigelse vore Tjenestefolk skulde se noget nedværdigende i disse Opholdsbøger, i hvilke der ikke maa indføres noget Skudsmaal, og jeg tror heller ikke, de gør det. Og at de saakaldte Skudsmaalsbøger har Betydning i kommunal Henseende, at de i mange Alimentations- og Forsørgelsessager er de eneste faste Holdpunkter, lader sig ikke bestride. Men disse ulyksalige Skudsmaalsbøger er nu en Gang lagte for Had, jeg indser, at deres Tid er omme, og jeg har derfor ikke villet stille noget unyttigt Ændringsforslag om deres Bibeholdelse. De i § 4 omhandlede Tyendekontrakter vil efter min Mening ikke kunne erstatte Skudsmaalsbøgerne. Efter Lovforslaget skal disse Tyendekontrakter kunne faas paa Politikontorerne og hos Sognefogderne. Et Flertal af Udvalget foreslaar, at de skal udleveres af Kommunalraadene. Jeg mener, at Kommunalraadene allerede er tilstrækkelig overlæssede med Arbejde, og at det er urimeligt ogsaa at give dem dette.

Overfor Boligbestemmelserne i §§ 12 og 13 gjorde jeg i Fjor gældende, at disse meget detaljerede Bestemmelser om Tyendeværelsernes Indretning og Udstyr vilde være særdeles uheldige, og at det vist blev disse Paragraffer og særlig § 12, som kom til at berede Lovforslaget de største Vanskeligheder. Jeg udtalte, at jeg nødig vilde have mine Udtalelser forstaaede derhen, at jeg ikke vilde unde vore Tjenestefolk gode Værelser, men at jeg mente, at de detaljerede Forskrifter burde sammenfattes i den ene Bestemmelse, at Husbonden er forpligtet til at give Tyendet en god og sund Bolig i Lighed med Bestemmelserne i § 11 om, at Husbonden er forpligtet til at yde Tyendet en god, sund og nærende Kost. Til Kravet om, at hvert Tyende skulde have sin egen Seng, sagde jeg, at i min Hjemegn var det almindeligst, at to Tjenestekarle delte Seng, og at jeg i den ikke korte Tid, hvori jeg har haft Gaard, aldrig har hørt nogen Klage over dette Forhold. Man har imidlertid overbevist mig om, at det i en Tyendelov, som forhaabentlig vil komme til at gælde i en lang Aarrække, vil være det rigtigste, at der opstilles den Bestemmelse, at hvert

Tyende har Fordring paa egen Seng, og derfor er jeg gaaet med til at ville lovfæste denne Fordring.

Udvalgets Flertal har nu givet § 12 en Redaktion, som siger, hvad der efter min Mening skal siges og ikke mere, og som — det føler jeg mig sikker paa — vil fjerne den største Anstødssten for Sagens Gennemførelse. Derimod staar jeg desværre ene i den af mig foreslaaede Affattelse af § 13, der handler om Tyendeværelser i Nybygninger. Her foreslaar ikke alene det socialdemokratiske, men ogsaa det radikale Mindretal, at Lovens Detailforskrifter skal opretholdes, og det socialdemokratiske Mindretal foreslaar tillige, at Tilladelse til at fravige Reglerne i § 13 kun maa gives efter Justitsministerens Bemyndigelse. Venstre-Mindretallet foreslaar, at Paragraffen skal udgaa. Jeg har ikke kunnet slutte mig til noget af disse Mindretal. Jeg finder, at det vil være urigtigt at gaa i Enkeltheder med Hensyn til Værelsernes Indretning og Beliggenhed, ogsaa naar der træffes Bestemmelser om Tyendeværelser i Nybygninger, men jeg synes, at det dog er naturligt, at der gøres nogen Forskel mellem gamle Tyendeværelser og Tyendeværelser i Nybygninger, og at der meget vel kunde indføres et Mindstemaal for disse sidste Tyendeværelser. Jeg har derfor her foreslaaet, at et Tyendeværelse til een Person skal rumme mindst 16 Kubikmeter, medens et Tyendeværelse til to Personer skal rumme mindst 25 Kubikmeter. Det er de Maal, som den højtærede Minister har foreslaaet, de forekommer mig at være passende, og de vil ikke kunne besvære nogen Husbond, der indretter Tyendeværelser i Nybygninger, hverken de større eller de mindre Ejendomsbesiddere.

Der er en Bestemmelse i Lovforslaget, som jeg er en afgjort Modstander af, og som, hvis den gennemføres, med Rette vil vække megen Misnøje, det er Bestemmelserne i § 14 om, at Tyendet, hvis Tjenesten er paa et halvt Aar eller længere Tid, kun skal have sin Løn henstaaende hos Husbonden for den sidst udløbne Maaned. Jeg tillod mig i Fjor udførligt at argumentere mod denne Bestemmelse, som vil virke overmaade uheldigt, og det ikke mindst af Hensyn til Tyendet selv. Det ærede Med-